

דף כא.

עין משפט א.

יו"ד סימן רלו פ"ה ד

ה. ו. נשבע לשנות הידוע כגון על איש שהוא אשה חייב משום שבועת שוא, וכן נשבע על שנים שהם שנים דבר שהוא ידוע לכל שהם שנים, וכן אם נשבע על דבר שא"א לעשותו כגון שלא אישן ג' ימים או נשבע שלא יאכל ז' ימים, או נשבע שלא יאכל מכל פירות שבעולם הרי זה שבועת שוא ומלקין אותו, וישן לאלתר ואוכל לאלתר ש.

הגה: נשבע בסתם שלא יישן ושלא יאכל הרי כאילו נשבע שלא יעשה לעולם והוי שבועת שוא.

דף כא :

עין משפט ב.

יו"ד סימן ק פ"ה א

א. א. בריה ^א כמו נמלה או עוף טמא וגיד הנשה ואבר מן החי ^א, וביצה

ש. דהנשבע שלא יאכל שבעה ימים הוי כנשבע להמית עצמו והוי כנשבע לבטל המצוה. ט"ז ס"ק ט'.

ת. מסקנת הגמ' בחולין דף ק' על המשנה דגיד הנשה. כל דבר חשוב שאינו בטל כמו בריה וחתיכה הראויה להתכבד ודבר שבמניין וכיוצא איסורם מדרבנן אבל מן התורה בטלים כשאר איסורין, ונפ"מ אם יש ספק אם זה בריה או חתיכה הראויה להתכבד הוי ספיקא דרבנן ולקולא. ט"ז ס"ק א'. וש"ך ס"ק א'. ודוקא אם הוא ספק בריה או ספק באותם דברים שאמרו שאינם בטלים אפי' באלף אבל אם הספק באיסור כמו ביצים שהם מספק טריפה בזה אפי' באלף לא בטיל. ט"ז וש"ך שם.

א. מקורם מחי לאפוקי חטה. ואבר מן החי אפי' אין בו כזית. כף החיים אות ה' ודלא כהפר"ת. ודוקא מטהורין אבל מטמאין או בשרצים בטל האבר בששים. כף החיים אות ו'.

שיש בה אפרוח ^ב וכיוצא בהם ^ג אפי' באלף לא בטלה.

א. ב. אין לו דין בריה אלא א"כ היה בו חיות להוציא חטה אחת של איסור ^ד שאין לה דין בריה. ועוד בכריה צריך שיהיה הדבר אסור מתחילת ברייתו ^ה להוציא עוף טהור שנתנבל בשחיטה ^ו, ושור הנסקל ^ז. בריה ג"כ צריכה להיות דבר שלם שאם יחלק אין שמו עליו, להוציא חלב ^ח

וצריך שהבריה תהיה שלמה לאפוקי אם נתרסקה ^ט.

ב. אבל שיש בה דם בטילה. כ"כ הב"י בסי' ק"י בבד"ה. ש"ך ס"ק ב'. וביש בה אפרוח או דם והיא סרוחה מבפנים התבשיל מותר וא"צ ביטול אפי' בששים דהוי נ"ט לפגם, כמ"ש בסי' ק"ג, ולא שייך בזה דין בריה כיון שמכירה וזורקה, כ"כ הברכי יוסף בשיו"ב אות ג' בשם מוהר"ר שלמה עמר בפסקי דינים והסכים עמו. כף החיים אות ח'.

ג. ואף זבובים ונמלים שנפשו של אדם קצה בהם וטעמם פגומים ואין ראויים למאכל אדם כלל כנבילה סרוחה מעיקרא אפ"ה לוקה עליהם כי גזירת הכתוב היא דבריה היא ואינה בטילה. ואפי' כינה מזיעת אדם בריה היא ואינה בטילה כל עוד שהיא שלמה. כה"ח אות ט'. ואם הוציאה התבשיל מותר אם יש בו ששים נגדה ועיין לקמן בס"ק י"ד.

ד. אע"פ שהיא אסורה מתחילת ברייתה כגון של כלאים. ש"ך ס"ק ג'.

ה. כתב בפליתי אות ב' שלמד מכאן היתר לנמלים הגדלים בפירות ובקמח שאף אם פירשו בטלים בששים דאין איסור מתחילת ברייתה שהרי קודם שפירשו היו מותרים, אבל החו"ד ועוד חלקו על הפליתי, וכ"כ הברכי יוסף בשיו"ב אות ד'. כף החיים אות ג'.

ו. וכ"ש נטרף. ש"ך ס"ק ג'. דבעינן שיהיה האיסור מחמת עצמו מתחילת ברייתה ולא שדבר אחר גרם לה לאוסרה. כף החיים אות י"ג מהפר"ח. ואפי' שנתנבל בשעת שחיטה ולא היה לו שעת הכושר לא הוי בריה. ש"ך ס"ק ד' מהב"ח.

ז. ואף דאסור משום אבר מן החי מ"מ מחמת אותו איסור אינו נאסר מתחילת ברייתו. כף החיים אות ט"ו. מהכריתי אות ז'.

ובנתנבלה בשחיטה אם חתך ממנה אבר בעודה מפרכסת דין אבר מן החי יש לו ובריה הוי, ודוקא בחתך ממנה לאחר שמתה הנבילה אין לה דין בריה. כף החיים אות י"ד.

ח. להוציא חלב שחשיב איסור מתחילת ברייתו והיה לו חיות כמו גיד הנשה ואפ"ה לא הוי בריה כיון שאם יחלק שם חלב עליו משא"כ גיד הנשה ואבר מן החי שאם יחלקו אותו אין שמו עליו אלא חתיכת גיד וחתיכת אבר נקראים. ש"ך ס"ק ה'. והר"ן כתב דחלב אין עליו דין בריה כיון שאינו במקום אחד ואינו כעין בריה שהיא מקובצת במקום אחד.

ט. או נחתך ממנה אבר אחד אפי' אבר שאין הנשמה תלויה בה. ש"ך ס"ק ו'.

הגה: עיקר גיד הנשה אינו אלא על הכף בלבד^י והוא ברוחב ד'^כ אצבעות, ואם הוא שלם יש לו דין בריה.

^י. ודלא כמ"ד שכל גיד הפנימי אסור מן התורה. ועיין בסי' ס"ה סעיף ח'.

^כ. זה בשור הגדול, וכבש קטן ב' אצבעות. ט"ז ס"ק ג'.